

Ólafur Halldórsson
Ljósma.: Jóhanna Ólafsdóttir

SVERRIR TÓMASSON

ÓLAFUR HALLDÓRSSON

f. 18.4. 1920 — d. 4.4. 2013

MEÐ ÓLAFI HALLDÓRSSYNI gengnum er síðasti íslenski textafræðingurinn sem menntaðist í Kaupmannahöfn hjá Jóni Helgasyni fallinn frá. Ólafur komst í læri hjá Jóni skömmu eftir að hann lauk kandidatsprófi í íslensku 1952. Prófrítgerð hans fjallaði um *Færeyinga sögu* og bar titilinn *Færeyinga saga, varðveizla textans*. Fyrst eftir að hann kom til Hafnar orðaði hann það við Jón Helgason að hann vildi gefa söguna út, en Jón leiddi honum fyrir sjónir að fyrst yrði hann þá að gefa út *Ólafs sögu Tryggvasonar hina mestu*. Það varð úr og tók Ólafur til óspilltra málanna og vann að sögunni allt til þess að hann hvarf heim til Íslands og tók við stöðu handritafræðings við hina nýstofnuðu Handritastofnun Íslands (síðar Stofnun Árna Magnússonar) 1963. Urðu þetta tvö bindi, hið fyrra kom út 1958 en hið síðara 1961. Loks birtist þriðja og síðasta bindið árið 2000.

Ólafs saga Tryggvasonar hin mesta hafði áður tvívegis verið gefin út; frumútgáfa hennar kom út í Skálholti 1689–90 og var þar prentað eftir handritum komnum um milliliði frá *Flateyjarbók*. Síðari útgáfa þessa verks kom út í 1.–3. bindi *Fornmanna sagna* í Kaupmannahöfn 1825–27 og er textinn þar prentaður eftir handritinu AM 61 fol., en einmitt það handrit lagði Ólafur Halldórsson til grundvallar í útgáfu sinni. Texti *Ólafs sögu* í *Fornmanna sögum* var í kjölfarið þýddur á latínu af Sveinbirni Egilssyni, 1828–29 (*Historia Olavi Tryggvi filii*).

Ólafs saga Tryggvasonar hin mesta varð fyrsta bindið í nýrri ritröð Árnastofnunar í Kaupmannahöfn undir ritstjórn Jóns Helgasonar. Þessi ritröð markaði þáttaskil í útgáfu fornislenskra og fornnorskra texta. Stuðst var við textafræði sem komst til vegs og virðingar þegar á 19. öld enda var danski prófessorinn J. N. Madvig einn helsti merkisberi þeirrar stefnu. Finnur Jónsson aðhylltist þessa aðferð að miklu leyti við útgáfur sínar. Upphaflega var aðferðin kennd við þýskan fræðimann, Lachmann, en

Madvig átti stóran hlut í að móta hana og koma henni á framfæri í Danmörku. Útgáfa Ólafs Halldórssonar ber öll merki þeirrar vandvirkni og alúðar sem Jón Helgason og síðar samstarfsmenn hans lögðu í verk sín á fyrri og seinni hluta 20. aldar: hvert einasta handrit sem talið var hafa textagildi var kannað út í hörgul og gerð grein fyrir uppruna þess, eigendum, aldri og málfari og sérkennum í skrift. Því fylgdi og könnun á eftirritum. 2. bindi *Ólafs sögu Tryggvasonar hinnar mestu* kom út í Höfn þegar Ólafur var þar enn við störf. Honum tókst þó ekki að ljúka verkinu fyrr en árið 2000 með afar mikilli greinargerð í sérstöku bindi um handrit, málfar og skrift; þar færir hann upp ættarskrá handrita sögunnar og færir rök fyrir henni. Í bindinu er því og gerð rækileg skil að *Ólafs saga Tryggvasonar hin mesta* er til í tveimur gerðum og birtir Ólafur þar umframtexta og skyldar frásagnir sem ekki tókst að rekja til ákveðins upphafs.

Ólafs saga Tryggvasonar varð síðan kjarninn í rannsóknnum Ólafs Halldórssonar. Enda þótt hann hyrfi frá útgáfustörfum í Höfn 1963 og tæki við starfi sérfræðings við Handritastofnun Íslands sama ár, þá beindust rannsóknir hans einnatt alla tíð síðan að *Ólafs sögu Tryggvasonar* og sögum sem snerust um þennan víkingahöfðingja – ekki síst að *Færeyinga sögu* sem Ólafur gaf fyrst út í alþýðlegri útgáfu fyrir íslenskan almenning 1967 og síðan þrem sinum: aftur í lestrarútgáfu 1978, vísindalegri textaútgáfu 1987 og loks í ritröðinni Íslensk fornrit 2006. Könnun hans á *Ólafs sögu Tryggvasonar* reyndist og koma honum að töluverðu gagni þegar hann vann að doktorsritgerð sinni, *Grænland í miðaldaritum* (1978).

Það reyndist hollt ráð hjá Jóni Helgasyni að Ólafur gæfi fyrst út *Ólafs sögu Tryggvasonar hina mestu* áður en hann færi að sýsla við *Færeyinga sögu*, en alkunna er að hún ekki varðveitt heil heldur hefur verið felld inn í báðar gerðir *Ólafs sögu Tryggvasonar hina mestu* sem og inn í *Ólafs sögu helga*, bæði í *Heimskringlu* og *hinni sérstöku Ólafs sögu*. Verkefni Ólafs varð því að finna út hvar texti *Færeyinga sögu* hefði verið notaður í ofangreindum safnritum. Augljóst var að *Færeyinga saga* hafði verið til sjálfstæð, enda svo til hennar vitnað í *Ólafs sögu Tryggvasonar*: „Þessu næst hófust deilur með þeim bræðrum í Skúfey og Hafgrími svo sem segir í *Færeyinga sögu*.“ (Sbr. *Færeyinga saga* 1987, xvi.)

Það kann að vera álitamál hvort unnt sé að reisa við forna sögu út frá frásögnum sem runnar eru inn í nokkru yngri samsteypur. Þetta hafði þó verið gert áður við *Færeyinga sögu*, en Ólafur bætti miklu við verk fyrri

manna og leysti verkefnið af textafræðilegri íþrótt, þar sem hann dró saman allar þær heimildir um Færeyinga í norrænum heimildum sem annaðtveggja höfðu nýst höfundu *Færeyinga sögu* eða voru komnar frá henni. Hann sýndi síðar fram á hvernig sögusmiður *Ólafs sögu Tryggvasonar hinnar mestu* – þetta orð notar hann yfir ‚compiler‘ – hafði stuðst við *Jómsvíkinga sögu* og *Heimskringlu*. Allt eru þetta vandaðar rannsóknir og veita okkur innsýn í sögusmiðju manna eins og þess sem setti saman *Ólafs sögu Tryggvasonar hina mestu*.

Eftir að Ólafur Halldórsson fluttist heim tóku við önnur og óskyld verkefni. Hann skrifaði inngang fyrir ljósprenti að *Kollsbók*, rímnahandriti sem varðveitt er í Wolfenbüttel í Þýskalandi og gaf síðan út fjórar bækur með rímum. Ástæða þess að Ólafur sinnti þessu verki var sú að stjórnendur Handritastofnunar Íslands mæltu svo fyrir að sérfræðingar hennar skyldu vinna að útgáfu rímnna, eða eins og segir í formála ljósprentsins að *Kollsbók*: „Í upphafi árs 1963, þegar stjórn Handritastofnunar Íslands tók að hyggja að útgáfumálum, var ákveðið að láta prenta safn rímnna, sem ekki hafa birt áður, og skyldi það taka við af Rímnasafni Finns Jónssonar og ná til síðaskipta eða þar um.“ (*Íslensk handrit*, 5. b., *Kollsbók* 1968, v.) Undir þennan formála skrifa Einar Ól. Sveinsson og stjórn Handritastofnunar. Það má greina í orðum Ólafs sjálfs í lítilli athugasemd um rímur, *Rímnaerindi í Postulasögum* (1977), að honum hefur ekki fallið verkefnið vel í geð því að hann segir: „Í tíu ár hef ég talið rímnaskáld með óvinum mínum og hef neyðst til að hafa þau kynni af þeim, að ég þykist þekkja handbragð þeirra, enda þótt ég rekist á það þar sem síst væri að vænta.“ (194.) Útgáfa Ólafs Halldórssonar á rímunum fjórum sýnir þó ekki neina andúð á viðfangsefninu. Sérstaklega er hér vert að geta skýringa hans og athugasemda, þar sem þekking hans á fornu skáldamáli nýtist mjög vel sem og eiginleiki hans að geta ráðið torræða staði og skýrt svo að vel megi við una. Ólafur var gæddur einstakri natni og þolinmæði sem kom sér mjög vel við handritalestur eins og best birtist í útgáfu hans á *Grettisfærslu* (1960), sem kom út meðan hann var enn starfandi í Höfn.

Af handritarannsóknum Ólafs ber bók hans *Helgafellsbækur fornar* (1966) höfuð og herðar yfir aðrar kannanir af svipuðu tagi, sem reyndar var lítið af þegar bók hans birtist. Upphaflega var þetta fyrirlestur sem fluttur var í Félagi íslenskra fræða. Mér er minnisstætt hvernig Ólafur leiddi fram tvö handrit sem um þær mundir voru mjög kunn (a.m.k. annað þeirra):

Skarðsbók Jónsbókar (AM 350 fol.) og *Codex Scardensis*, sem Seðlabanki Íslands hafði keypt 1965 á uppboði í London og gefið íslensku þjóðinni. Ólafur rakti sögu þessara tveggja handrita og sýndi fram á að þau hefðu verið í höndum Skarðverja um hríð, en síðan sneri hann sér að handritum sem hann taldi vera úr sama skrifaraskóla. Hann sýndi m.a. fram á að AM 239 fol. er sumpart forrit nokkra sagna í *Codex Scardensis* og þar gat Ólafur lesið hluta af línu frá því um 1400 þar sem skrifað er að bókin sé eign klaustursins að Helgafelli. Þar með ályktaði Ólafur að þau handrit sem hann hafði fjallað um væru sennilegast skrifuð á því lærdómssetri, enda höfðu flest þessara handrita að geyma kristilegt efni.

Þó að handritarannsóknir yrðu meginverkefni Ólafs eftir að hann fluttist til Íslands þá gaf hann sér einnig tíma til ritskýringar. Má í því veffangi minna á grein hans um *Sagnaritun Snorra Sturlusonar* (1979), skýringu hans á nafninu ‚Sæla‘ sem hann telur vera útlekkingu á örnefninu ‚Mostur‘ (1984), og síðast en ekki síst grein hans um *Morgunverk Guðrúnar Ósvífursdóttur* (1973). Eins og öðrum starfsmönnum Handritastofnunar og síðar Árnastofnunar var Ólafi mjög í mun að fræðin næðu eyrum venjulegs íslensks lesanda. Hann hefur þau orð um útgáfur stofnunarinnar, að þær eigi að vera „undirstöðuútgáfur, og er ætlast til að fullnægjandi grein sé gerð fyrir varðveislu þess verks sem út er gefið. Þær eiga að vera lykkill til að komast að sem upphaflegustum texta og undirstaða að öðrum útgáfum. En þessar bækur les almenningur á Íslandi ekki. Þær sjást ekki í bókahillum nema hjá einstöku söfnurum og fáeinum sérvitringum. Það er ekkert launungarmál, að þetta hefur valdið starfsmönnum Árnastofnunar áhyggjum, og af þeim sökum höfum við haft ráðagerðir um að sinna ekki eingöngu þörfum fræðimanna, heldur einnig alls almennings í landinu.“ (1987).

Ólafur varð reyndar einna fyrstur starfsmanna Árnastofnunar til þess að sinna þessu hlutverki þegar hann gaf út *Sögur úr Skarðsbók* 1967, sem var úrval heilagra manna sagna úr *Codex Scardensis*. *Færeyinga sögu* gaf hann tvívegis út með nútímastafsetningu og einnig *Jómsvíkinga sögu*. Þar að auki lét hann sér annt um að fornir textar væru gefnir út með samræmdri stafsetningu fornri, eins og sjá má í útgáfum hans á *Eiríks sögu rauða* og þáttum úr *Ólafs sögu Tryggvasonar hinnu mestu*, *Færeyinga sögu* og *Ólafs sögu Odds munks Snorrasonar*. Þegar Ólafur sá um útgáfu fornsagna með nútímastafsetningu fór hann þá leið að halda í allar fornar orðmyndir og reyna eins og unnt er að sýna málstig handritanna með rithætti nútíð-

arinnar. Segja má að honum hafi tekist þetta með ágætum og flestir þeir sem búa nú fornar sögur til prentunar, hafa reynt að feta sig eftir sporum hans.

Þó að fræðimaðurinn Ólafur Halldórsson sinnti mestanpart vísindalegum verkefnum má ekki gleyma því hve mikla ræktarsemi hann sýndi munnenntum, bæði úr eigin samtíma og fortíðinni. Hann var vel skáldmæltur og orti töluvert á yngri og efri árum. Hann var og sjór sagna, einkum kímilegra ævintýra austan úr Flóa, en einnig af páfuglum í misjafnri vist Kaupmannahafnar. Reyndar var það svo að hugur hans hvarflaði oft til Hafnaráranna og mér er í minni sagan sem hann sagði mér frá því þegar Jóni Helgasyni hafði tekist að lesa síðasta erindi *Völuspár* í *Hauksbók* undir kvarsampa og hjólaði ánægður heim til sín. Þegar þangað kom sá hann glytta í höfuð þýsks vinar síns, Hans Kuhns prófessors í Kiel. Hann gekk til hans og þuldi yfir honum erindið. Prófessorinn og eddufræðingurinn hlustaði með athygli og sagði svo að versinu loknu: „Þetta er nú í fyrsta skipti, Jón, sem þú ferð með eigin kveðskap fyrir mig.“

Ólafur Halldórsson var dagfarsprúður maður og gott að leita til hans með ýmiss konar vandamál við lestur handrita eða ritskýringu. Hann kom til vinnu dag hvern í nær tuttugu ár eftir hann lét opinberlega af störfum. Honum er best lýst í orðum sem hann hafði sjálfur yfir þegar lokið var við langt og erfitt verkefni: „Það tekur aldrei of langan tíma að gera hlutina vel.“

RITASKRÁ ÓLAFS HALLDÓRSSONAR

Sverrir Tómasson og Ólöf Benediktsdóttir skráðu

1944

- „Staka.“ *Muninn* 17(1): 3.
 „Haust.“ *Muninn* 17(1): 4.
 „Liðandi stund.“ *Muninn* 17(2): 11 [kvæði].
 „Skammdegisvísur.“ *Muninn* 17(2): 12.
 „Leiðréttingar.“ *Muninn* 17(2): 12.

1945

- „Vorvísá.“ *Muninn* 17(3):16.
 „Ræða flutt Davíð Stefánssyni við blysför Menntaskólans til hans 21. jan. 1945.“
Muninn 17(4): 18–19.
 „Gamalt hjarta – og þreytt.“ *Muninn* 17(5): 25–26. [Smásaga].
 „Ræða flutt Pálma rektor Hannessyni og föruneysi hans í samsæti að Hótel KEA
 í des. 1944.“ *Muninn* 17(6): 33–34.
 „Kveðja.“ *Muninn* 18(1): 1. [Kvæði].
 „Mjaðarjurt.“ *Muninn* 18(1): 1. [Kvæði].
 „Til lesenda.“ *Muninn* 18(1): 1–2.
 „Á skólaganginum.“ *Muninn* 18(2): 8.
 „Glenntir skjáir.“ *Muninn* 18(2): 6 [Vísá].
 „Kvöld.“ *Muninn* 18(2): 6. [Kvæði].
 „Stökur.“ *Muninn* 18(2): 6.
 [Ritstj.] *Muninn*. 18 (1945–1946).

1946

- „Hann „Sorry“ var svo sætur.“ *Muninn* 18(3): 3. [Smásaga].
 „Annáll skólans árið 1944–1945.“ *Muninn* 18(4): 6–8.
 „Annáll skólans árið 1944–1945 [framhald].“ *Muninn* 18(5): 3–4.
 „Annáll skólans 1944–45 [niðurlag].“ *Muninn* 18(6): 5–6.
 „Á skólaganginum.“ *Muninn* 18(4): 8.
 „Á skólaganginum.“ *Muninn* 18(5): 7.
 „Uppsögn.“ *Muninn* 18(5): 4 [Kvæði].
 „„Gott er að sofa í morgunmund.““ *Muninn* 18(6): 2–3. [Smásaga.]
 [Vísur um Ólaf Halldórsson og skólasystkin hans]. Í *Carmina Akureyri*. 10, 11, 18,
 31, 38, 39. [Fjölrít].

1947

„Grjót er nóg ... Ræða flutt á íþróttamóti að Loftstaðahóli 14. júlí 1946.“ *Tíminn* 5. mars.

„Hugleiðingar á fullveldisdaginn.“ *Stúdentablað* 1. des. 1947: 13–14.

„Minni Jóns Sigurðssonar.“ *Tíminn* 17. júní.

1948

„Horgemlingur.“ *Blað Frjálslyndra stúdenta* apríl, 6–9. [Smásaga].

„Hvert líður þú lind?“ *Blað Frjálslyndra stúdenta* apríl, 13. [Kvæði].

„Svo drekktu áfram.“ *Stúdentablað* 1. des. 1948: 20. [Kvæði].

„Þú barst mér bikar þinn.“ *Stúdentablað* 1. des. 1948: 26. [Kvæði].

[Ritd.] „Ólafur Jóhann Sigurðsson. Speglar og fiðrildi.“ *Stúdentablað* 24(1): 12.

[Ritn.] *Blað frjálslyndra stúdenta* 1948.

1949

„Moldviðri.“ *Stúdentablað* 26(1): 13.

„17. júní. Þjóðhátíðardagur lítillar þjóðar.“ *Stúdentablað* 26(3): 7.

„Þrjú kvæði.“ (Atómvísa, Etude, Þú og vorið). *Stúdentablað* 26(3): 23.

„Sigurður Guðmundsson skólameistari.“ *Þjóðviljinn* 18. nóv.

„Mona Lísa.“ *Stúdentablað* 1. des. 1949: 18. [Kvæði].

„Réri ég [...]“ *Stúdentablað* 1. des. 1949: 24. [Kvæði].

„Vögguljóð.“ *Stúdentablað* 1. des. 1949: 8. [Sungid við útför Ó.H. 12.04.2013]

„Því aðeins fær fullvalda lýðveldi staðizt á Íslandi að öll alþýða landsins vaki yfir því.“ [Ræða ... á fullveldishátíð stúdentaráðs 1. des.] *Þjóðviljinn* 3. des.

[Ritn.] *Stúdentablað* 26. árg.

1950

„Kvæðið um mjöllina guðs og gleðina mína sem er atómkvæði.“ *Líf og list* 1(2): 15.

„Það sem muna skal.“ *Nýja stúdentablaðið* 15(1): 2–3.

1951

„Atómkvæði um T. S. Eliot.“ *Líf og list* 2(4): 3. [Með athugasgrein höf.].

„Háskólapistill.“ *Nýja stúdentablaðið* 15 (sic!) (1): 6–7.

„Tvö söngljóð.“ (Vorið kom; Þar hafsins söngvar hljóma). *Stúdentablað* 1. des., 17.

[Ritd.] „100 kvæði eftir Stein Steinarr.“ *Tímarit Máls og menningar* 12: 94–96.

[Ritd.] „Sólgull í skjjúm eftir Kristin Pétursson.“ *Tímarit Máls og menningar* 12: 304–306.

[Ritd.] „Tíminn og vatnið eftir Stein Steinarr.“ *Tímarit Máls og menningar* 12: 96–98.

1954

„Hulda.“ Í *Norsk allkunnebok* 6: 386.

„Hárbardsljóð.“ Í *Norsk allkunnebok* 6: 562.

„Håvamål.“ Í *Norsk allkunnebok* 6: 565.

„Håvard Isfjording.“ Í *Norsk allkunnebok* 6: 566.

- „Island. Litteratur. Førre 1350.“ Í *Norsk allkunnebok* 6: 784–786.
 „Jomsvikingsoga.“ Í *Norsk allkunnebok* 6: 957.

1956

- „Jónsson, Finnur.“ Í *Norsk allkunnebok* 7: 7.
 „Karl Jonsson.“ Í *Norsk allkunnebok* 7: 196.
 „kviðuhátt.“ Í *Norsk allkunnebok* 7: 769.
 „Laksdøla.“ Í *Norsk allkunnebok* 7: 860.
 „Landnáma.“ Í *Norsk allkunnebok* 7: 886.

1957

- „Leiv Eiriksson den hepne.“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 46–47.
 „Lilja.“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 124–125.
 „ljodahátt.“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 181.
 „Lodskvædet.“ *Norsk allkunnebok* 8: 189.
 „Lodur.“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 189.
 „Loft Guttormsson den rike.“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 192.
 „Lokasenna.“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 199.
 „Loke.“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 199–200.
 „Magnússon, Finnur.“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 386.
 „Magnússon, Árni.“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 387.
 „mansøngr.“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 438–439.
 „mansøngsdrápa.“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 439.
 „Markland.“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 460.
 „Markus Skjeggesson.“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 462.
 „Midgard.“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 606.
 „Midgardsormen.“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 606.
 „Mime.“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 627.
 „Morkinskinna.“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 713.
 „Möbius, Theodor (1821–90).“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 802.
 „málahátt.“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 819.
 „Naddod.“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 839.
 „Naglfar.“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 840.
 „Nattfare.“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 877.
 „Nidhogg.“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 958.
 „Nivlheim.“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 985.
 „nivlungane.“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 985.
 „Njord.“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 986.
 „Njálssoga.“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 986.
 „Njál Torgeirsson.“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 986.
 „Nordal, Sigurður Jóhannesson.“ Í *Norsk allkunnebok* 8: 997.

1958

[Útg.] *Óláfs saga Tryggvasonar en mesta*. 1. b. Editiones Arnarnagnæænce. Series A. Vol. 1. København: Munksgaard. [8], 400 bls. [2. b. 1961 og 3 b. 2000].

1959

„Oddi.“ Í *Norsk allkunnebok* 9: 103.
 „Odd Snorresson.“ Í *Norsk allkunnebok* 9: 104.
 „Ólafsson, Jón (1731–1811).“ Í *Norsk allkunnebok* 9: 125.
 „Olavssogene.“ Í *Norsk allkunnebok* 9: 131.
 „Olav Tordsson kviteskald.“ Í *Norsk allkunnebok* 9: 131.
 „Ólsen, Björn Magnússon.“ Í *Norsk allkunnebok* 9: 141.
 „Resen, Peder Hansen.“ Í *Norsk allkunnebok* 9: 610–611. [Ásamt Reidar Djupe-
 dal].
 „Rig.“ Í *Norsk allkunnebok* 9: 635.
 „saga.“ Í *Norsk allkunnebok* 9: 803–804.

1960

[Útg.] „Grettisfærsla.“ English version by I. B. Dodsworth. Í *Opuscula* 1: 49–
 77. Bibliotheca Arnarnagnææana 20. Hafnæ. [Endurpr. í íslenskri gerð í:
Grettisfærsla 1990: 19–50 og *Grettis saga*. útg. Örnólfur Thorsson. Reykjavík
 1994. Viðbætur, 223–228].
 „Færeyinga saga.“ Í *Kulturhistorisk leksikon for nordisk middelalder fra vikingetid til
 reformationstid* 5: 77–78.

1961

[Útg.] *Óláfs saga Tryggvasonar en mesta*. 2. b. Editiones Arnarnagnæænce. Series A. Vol. 2. København: Munksgaard. [6], 349 bls. [1. b. 1958 og 2. b. 2000].
 „Um landnám Gríms Kambans í Føroyum.“ *Fróðskaparrit* 10: 47–52.
 [Þýð.] „Hans Andrias Djurhuus. Hænsnamál.“ *Þjóðviljinn* 24. des.

1963

„Úr sögu skinnbóka.“ *Skírnir* 137: 83–105. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 51–72].

1964

„Nokkrar spássíugreinar í pappírshandritum frá 17. öld, runnar frá skinnhandriti af Orkneyinga sögu.“ *Skírnir* 138: 131–155. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 73–95].
 „Snorre Sturlason.“ Í *Norsk allkunnebok* 10: 51–52.
 „Solarljod.“ Í *Norsk allkunnebok* 10: 76–77.
 „Þar liggur þú, Ingjaldur.“ *Tímarit Máls og menningar* 25: 289–292.
 [Ásamt Jóni Helgasyni, Jóni Samsonarsyni, Jonnu Louis–Jensen og Stefáni Karlssyni.] „En ny dróttkvættstrophe fra bryggen i Bergen.“ *Maal og minne*: 96–98.

1965

- [Útg. ásamt Einari Ól. Sveinssyni] *Kvæði Jónasar Hallgrímssonar í eiginhandarriti*. Íslenzk handrit = Icelandic Manuscripts. Series in quarto, Vol. 1. Reykjavík: Handritastofnun Íslands. [Eftir Ó. H. er eftirmáli: „Um handritin“, 305–307 og „Athugasemdir og skýringar“, 308–316].
- „80 ára: Sigurhans Hannesson.“ *Morgunblaðið* 26. okt. 1965.
- „Flutningur handrita milli Íslands og Noregs fyrir á öldum.“ *Tíminn* 17. júní. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 339–347].
- „Úr bréfum Fjölnismanna.“ *Skírnir* 139: 83–97. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 96–110].

1966

- „Bókagerð á Íslandi á fyrri öldum.“ *Fálkinn* 39 (18): 13–14, 38–41.
- Helgafellsbækur fornar*. *Studia Islandica* 24. Reykjavík: Heimspékideild Háskóla Íslands og Bókaútgáfa Menningarsjóðs. 64, [xv] bls., myndir.

1967

- [Útg.] *Færeyinga saga*. Íslenzkar fornþekktir. Reykjavík: Prentsmiðja Jóns Helgasonar. xxiv, 125 bls.
- „Ólafs saga Tryggvasonar.“ Í *Kulturhistorisk leksikon for nordisk middelalder fra vikingetid til reformationstid* 12: 551–553.
- „Ritlist – varðveizla fróðleiks.“ *Tímarit Máls og menningar* 28: 371–384. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 356–370].
- Skrá yfir íslenzk handrit í Dublin* (Trinity College). [Reykjavík]. 83 bls. [Vérlit].
- Skrá yfir íslenzk og norsk handrit í Edinborg* (National Library of Scotland, General Register House, University Library). [Reykjavík]. 182 bls. [Vérlit].
- [Útg.] *Sögur úr Skarðsbók*. Bókasafn AB. Íslenzkar bókmenntir. Reykjavík: Almenna bókafélagið. 220 bls.

1968

- [Útg.] *Kollsbók. Codex Guelferbytanus 42.7. Augusteus Quarto*. Íslenzk handrit = Icelandic manuscripts. Series in quarto, Vol. 5. Reykjavík: Handritastofnun Íslands. xlvij [256], bls. [Ljóspr.].
- Skrá yfir íslenzk handrit í Cambridge* (Cambridge University Library, Kings College's Library). [Reykjavík]. 20 bls. [Vérlit].
- Skrá yfir íslenzk handrit í The Brotherton Library, Leeds*. [Reykjavík]. 2 bls. [Vérlit].
- Skrá yfir íslenzk handrit í London* (University College Library, The British and Foreign Bible Society). [Reykjavík]. 16 bls. [Vérlit].
- Skrá yfir íslenzk handrit í The John Rylands Library, Manchester*. [Reykjavík]. 8 bls. [Vérlit].
- Skrá yfir íslenzk handrit í Oxford* (Bodleian Library, Taylor Institute). [Reykjavík]. 222 bls. [Vérlit].

1969

- [Útg.] „Bréf Jóns Hreggviðssonar til Árna Magnússonar 31. júlí 1708. Hreggviðsbula.“ Í: Halldór Laxness. *Íslandsklukkan*. [Fylgiskjal] 3. útg., 444–448. Reykjavík: Helgafell. [Aðfaraorð eftir Ó. H. á bls. 443–444. Endurskoðuð útg. 1981. Endurpr. 1987, 1991 og 1998.].
- [Útg.] *Jómsvíkinga saga*. Íslenskar fornþókmenntir. Reykjavík: Prentsmiðja Jóns Helgasonar. 224 bls.
- „Móðurmálsþáttur.“ Í *Suðri: Þættir úr framfarasögu Sunnlendinga frá Lómagnúp til Hellisheiðar*. I. Bjarni Bjarnason frá Laugarvatni safnaði og gaf út., 51–59. Laugarvatni. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 348–355].
- „Nokkur sagnaminni í Færeyinga sögu.“ Í *Einarsbók: Afmæliskefja til Einars Ól. Sveinssonar 12. des. 1969*. Ritstj. Bjarni Guðnason, Halldór Halldórsson og Jónas Kristjánsson, 255–275. Reykjavík: Nokkrir vinir. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 233–253].
- „Rímur.“ Í *Kulturbíógrísk leksikon for nordisk middelalder fra vikingetid til reformationstid* 14: 319–324.
- „Snjófríðardrápa.“ Í *Afmælisrit Jóns Helgasonar 30. júní 1969*. Ritnefnd Jakob Benediktsson et al., 147–159. Reykjavík: Heimskringla. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 217–232].
- [Ritn. ásamt Jakobi Benediktssyni et al.] *Afmælisrit Jóns Helgasonar 30. júní 1969*. Reykjavík: Heimskringla. xvi, 459 bls.

1970

- [Útg. ásamt Svavari Sigmundssyni.] *Sýslu- og sóknalýsingar Hins íslenska bókmenntafélags*. Reykjavík: Snæfellingaútgáfan. 354, xv bls., 2 kort.
- [Ásamt Stefáni Karlssyni.] „Appendix. Rettelser og ajourføring af „Haandskriftsfortegnelse““ [og] „Efterskrift.“ Í *Jónsbók [Kong Magnus Hakonssons Lovbog for Island ...* Udg. ved Ólafur Halldórsson. København 1904.] Genoptrykt efter udgaven 1904 med en eftirskrift af Gunnar Thoroddsen, xli–lvii og 23–28. Odense: Odense Universitetsforlag.
- „Því flýgur krákan víða.“ *Fróðskaparrit* 18: 236–258. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 111–134].

1971

- „Jónar tveir Þorlákssynir.“ Í *Afmælisrit til Dr. phil. Steingríms J. Þorsteinssonar 2. júlí 1971*. Ritn. Aðalgeir Kristjánsson et al., 128–144. Reykjavík: Leiftur. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 254–270].
- „Sögnin að moga í rúnavisu frá Björgvin.“ Í *Briari á sexlugsafmæli Halldórs Halldórssonar 13. júlí 1971*, 17–23. Reykjavík. [Vélrit. Sjá einnig grein í *Griplu* 16, 2003].
- „Um Þórberg Þórðarson.“ Í *Þórbergur Þórðarson les úr verkum sínum*. [Plötuumslag. Readings from Icelandic Literature, Vol. 2. Reykjavík: Fálkinn].
- [Þýð.] „Chr. Matras. Mótun færeysks ritmáls 1846.“ *Andvari* 96: 97–117.

1973

- [Útg.] *Áns rímur bog sveigis*. Íslenzkar miðaldarímur 2. Stofnun Árna Magnússonar á Íslandi, Rit 4. Reykjavík: Stofnun Árna Magnússonar á Íslandi. 197 bls. [Inngangur eftir Ó. H. á bls. 7–84].
- [Útg.] *Haralds rímur Hringsbana*. Íslenzkar miðaldarímur 1. Stofnun Árna Magnússonar á Íslandi, Rit 3. Reykjavík: Stofnun Árna Magnússonar á Íslandi. 78. bls. [Inngangur eftir Ó. H. á bls. 7–25].
- „Morgunverk Guðrúnar Ósvífursdóttur.“ *Skírnir* 147: 125–128. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 271–274].
- „Við áramót: Ræða flutt á áramótafagnaði Íslendingafélagsins í Kaupmannahöfn 1955.“ *Borgarinn* (Hafnarfirði) 8(1): 9,11.
- [Ritd.] „Riddara sögur. Romances, Perg. 4:0 Nr. 6 in The Royal Library Stockholm. Edited by D. Slay. Early Icelandic Manuscripts in Facsimile, Vol. 10. Copenhagen, 1972.“ *Skírnir* 147: 284–288.

1974

- [Útg.] *Bósa rímur*. Íslenzkar miðaldarímur 3. Stofnun Árna Magnússonar á Íslandi, Rit 5. Reykjavík: Stofnun Árna Magnússonar á Íslandi. 136 bls. [Inngangur eftir Ó. H. á bls. 7–34].
- „Líkneskjustímið.“ *Árbók Hins íslenska fornleifafélags* 1973: 5–17. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 135–148].
- „Vegið að Háu-Þóru.“ Í *Maukastella færð Jónasi Kristjánssyni fimmtugum 10. apríl* 1974, 44–48. Reykjavík: s.n. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 449–452].

1975

- [Útg.] *Vilmundar rímur viðutan*. Íslenzkar miðaldarímur 4. b. Stofnun Árna Magnússonar á Íslandi, Rit 6. Reykjavík: Stofnun Árna Magnússonar í íslenskum fræðum. x, 203 bls. [Inngangur eftir Ó. H. á bls. 7–30].
- „Ólafur Guðjónsson.“ *Íslendingaþættir Tímans* 8 (9): 7.
- „Rímur af Finnboga ramma.“ *Gripla* 1: 182–187. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 275–280].
- „Pél hreggi höggvin.“ Í *Afmælisrit Björns Sigfússonar*. Ritn. Björn Teitsson, Björn Þorsteinsson og Sverrir Tómasson, 189–193. Reykjavík: Sögufélag. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 281–284].

1976

- „Ræða flutt á hjónaballi Bæhreppinga í Félagslundi 1975.“ *Þjóðólfur* 11. des.
- „Um Húsafellsbók.“ Í *Minjar og menntir. Afmælisrit helgað Kristjáni Eldjárn 6. desember* 1976. Ritstj. Guðni Kolbeinsson, 391–406. Reykjavík: Menningar-
sjóður. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 149–166].

1977

- „Eftirhreytur um rímur.“ *Gripla* 2: 183–187. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 285–289].
- „Rímnaerindi í Postulasögum.“ *Gripla* 2: 194–195. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990, 371–372].
- „Fjórar klausur í Flateyjarbók.“ Í *Sjöttu ritgerðir helgaðar Jakobi Benediktssyni 20. júlí 1977*, ritstj. Einar G. Pétursson og Jónas Kristjánsson, 609–620. Stofnun Árna Magnússonar á Íslandi, Rit 12, síðari hluti. Reykjavík: Stofnun Árna Magnússonar á Íslandi. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 290–301].
- „Góð er gáta þín.“ Í *Bjarnígull sendur Bjarna Einarssyni sextugum*, 33–36. [Reykjavík: s.n.]. [Endurpr. í: *Gripla* 3 (1979): 230–233 og *Grettisfærsla* 1990: 453–456].
- „Hvað heiti ég nú?“ *Andvari* 102: 82–90.
- „Rímbeglusmiður.“ Í *Opuscula septentrionalia: Festskrift til Ole Widding 10. 10. 1977*, 32–49. Hafnia: C.A. Reitzel. [Kom einnig út sem *Opuscula* 2.2. Bibliotheca Arnarnagnoæana. Vol. 25. Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 302–318].

1978

- [Útg.] *Færeyinga saga*. Íslensk úrvalsrít í skólaútgáfum, 13. Reykjavík: Iðunn. 180 bls. [Inngangur eftir Ó. H. á bls. 5–51].
- „Áður voru þjó, þjó.“ *Steffánsfærsla fengin Stefáni Karlssyni fimmtugum* [2. des. 1978.], 45–49. Reykjavík: s.n. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 457–460].
- Grænland í miðaldaritum*. Reykjavík: Sögufélag. xxiv, 453 bls. [Doktorsrit].
- „Lítill hugleiðing um bækur.“ *Bókatiðindi* 7(1): 83–84. [Bókagarður, Tórshavn 10. ár.] [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 373–375].

1979

- „Fjögur orð í Ólafs sögu Tryggvasonar hinni mestu.“ *Íslenskt mál og almenn málfræði* 1: 220–224. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 319–324].
- „Einar Ólafur Sveinsson átræður.“ *Þjóðviljinn* 12. des.
- „Góð er gáta þín.“ *Gripla* 3: 230–233.
- „Jón Helgason átræður.“ *Þjóðviljinn* 30. júní.
- „Sagnaritun Snorra Sturlusonar.“ Í *Snorri átta alda minning*, 113–138. Reykjavík: Sögufélag. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 376–395].
- Snorri Sturluson 1179–1979*. Upprunaskírteini með minnispeningi. Reykjavík. [Útg. Ísspor h.f.].

1980

- „Það blessaða blóð. Enn um síðustu aftökur á Íslandi.“ *Tíminn* 24. febr. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 396–402].
- „Ætt Eiríks rauða.“ *Gripla* 4: 81–91. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 325–335].
- [Þýð.] Jóhann Sigurjónsson: „Lyga-Mörður.“ Í: Jóhann Sigurjónsson. *Ritsafn* II. Ritstj. Atli Rafn Kristinsson, 69 – 167. Reykjavík: Mál og menning. [Eftirmáli þýðanda á bls. 168].

1981

- [Útg.] „Bréf Jóns Hreggviðssonar til Árna Magnússonar 31. júlí 1708. Hreggviðsþula.“ [2. útg.]. Í: Eiríkur Jónsson. *Rætur Íslandsklukkunnar* [Fylgiskjal], 373–379. Reykjavík: Hið íslenska bókmenntafélag. [Athugasemdir við textann eftir Ó. H. á bls. 380. 1. útg. 1969. Endurpr. 1987, 1991 og 1998].
- „The Conversion of Greenland in Written Sources.“ Í *Proceedings of the Eighth Viking Congress, Århus 24–31 August 1977*. Ritstj. Hans Bekker Nielsen, Peter Foote og Olav Olsen, 203–216. Mediaeval Scandinavia, Supplements. 2. b. Odense: Odense University Press.
- „Kirkja og ritlist.“ Í *Maður og trú. Erindi á borgarþingi Lífs og lands. 11. apríl 1981*. Ritstj. Jón Óttar Ragnarsson og Hulda Ólafsdóttir, 109–114. Reykjavík: Líf og land.
- „Rómversk tala af týndu blaði úr Hauksbók.“ Í *Jóansbolli ferður Jóni Samsonarsyni fimmtugum*, 42–48. Reykjavík: s.n. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 461–466].
- „Skarðsbók – Uppruni og ferill.“ Í *Skarðsbók. Codex Scardensis AM 350 fol.* Íslensk miðaldahandrit 1, 19–25. Reykjavík: Lögberg.
- „Skarðsbók – Origins and History.“ Í *Skarðsbók. Codex Scardensis AM 350 fol.* Íslensk miðaldahandrit 1, 46–51. Reykjavík: Lögberg. [Ensk þýð. eftir Peter Cahill].
- [Ritn. ásamt Jóni Samsonarsyni et al.] *Skarðsbók. Codex Scardensis AM 350 fol.* Íslensk miðaldahandrit = Manuscripta Islandica medii aevi, vol. 1. Ritstj. Jónas Kristjánsson. Reykjavík: Lögberg. 68, 314 bls.
- „Textabrot úr Resensbók Landnámu.“ Í *Afmæliskveðja til Halldórs Halldórssonar 13. júlí 1981*. Ritn. Guðrún Kvaran, Gunnlaugur Ingólfsson og Svavar Sigmundsson, 198–210. Reykjavík: Íslenska málfræðifélagið. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990, 167–181].

1982

- [Útg.] *The Great Sagas of Olaf Tryggvason and Olaf the Saint. AM 61 fol.* Early Icelandic Manuscript in Facsimile, Vol. 14. Copenhagen: Rosenkilde and Bagger. 32, 132 bls. [ljóspr.].
- „Gömul Grænlandslýsing.“ *Gripla* 5: 148–161. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 182–195].
- [Ásamt Jóni Samsonarsyni og Stefáni Karlssyni]. „Heillavísa Bjarna.“ *Gripla* 5: 313–315.
- „Lúsarskinnið og raspurinn hans Jóns míns.“ Í *Höggvínhæla gerð Hallfreði Erni Eiríkssyni fimmtugum 28. desember 1982*, 69–72. Reykjavík: s.n. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 467–469].
- „The Vinland Voyages.“ Í *Icelandic Sagas, Eddas and Art: Treasures illustrating the greatest medieval literary heritage of Northern Europe*, 49–61. New York: Pierpont Morgan Library.
- [Ritn. ásamt Bjarna Einarssyni et al.] *Helgastaðabók. Nikulás saga þerg 4to nr. 16 Konungsbókhöfðu í Stokkhólmi*. Íslensk miðaldahandrit = Manuscripta Islandica

medii aevi, vol. 2. Ritstj. Jónas Kristjánsson. Reykjavík: Lögberg. 232 bls., 128 myndas. [Ljósprent].

[Þýð.] *Færeysk list*. Textar eftir William Heinesen. Þórshöfn. 163 [4] bls.

1983

„Handritaskráning á Bretlandi og Írlandi.“ Í *Út og suður: 20 ferðabættir*. Friðrik Páll Jónsson tók saman, 71–81. Reykjavík: Svart á hvítu.

[Þýð.] „Sven B. F. Jansson. Kynni af tveimur skáldum og íslenskum hesti.“ *Norræn jól*, 20–23. [Þýðing á kafla úr *Historiebok ur min framfart* eftir S. B. F. Jansson].

1984

„Maðurinn með refðið.“ Í *Pétursskip búið Peter Foote sextugum 26. Maí 1984*, 45–50. Reykjavík: s.n. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 470–474].

„Mostur og Sæla.“ *Gripla* 6: 101–112. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 403–414].

„Valgerður Gísladóttir.“ Í *Æviminningabók Menningar- og minningarsjóðs kvenna* 5, 243–245. Reykjavík.

[Þýð.] „Ivar Lo-Johansson. Smáfólk og fyrirfólk. Kaflar úr sjálfsævisögu, öðru bindi.“ *Norræn jól*, 26–31. [Þýðing úr *Asfalt* eftir Ivar Lo-Johansson].

1985

[Útg.] *Eiriks saga rauða. Texti Skálholtsbókar, AM 557 4to*. Viðauki við Íslenzk fornrit 4, 2. 333–440 bls. Reykjavík: Hið íslenska fornritafélag. [Formáli eftir Ó. H. á bls. 333–400].

1986

„Gægst á ársalinn Þórgunnu.“ Í *Davíðsdiktur sendur Davíð Erlingssyni fimmtugum 23. ágúst 1986*, 39–43. Reykjavík: s.n. [Endurpr. *Grettisfærsla* 1990: 475–480].

„Hverjir voru Jómsvíkingar?“ *Lesbók Morgunblaðsins* 61: 27, 12. [Endurpr. sem „Um Jómsvíkinga“ í: *Grettisfærsla* 1990: 415–418].

„Lost Tales of Guðríður Þorbjarnardóttir.“ Í *Sagnaskemmtun. Studies in Honour of Hermann Pálsson on his 65th birthday, 26th May 1986*. Ritstj. Rudolf Simek, Jónas Kristjánsson og Hans Bekker-Nielsen, 239–246. *Philologia Germanica* 8. Wien: Böhlau. [Íslensk gerð endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 419–426].

„Minning. Jón Helgason 30. júní 1899 – 19. janúar 1986.“ *Þjóðviljinn* 23. jan.

„Ræða flutt á samkomu fjörutíu ára stúdenta frá Menntaskólanum á Akureyri 16. júní 1986.“ Í *Carmina jubilantium 1946–1986. Viðbætur*, 1–5. s.l.: s.n. [Fjölrit].

„Síðan gráta hrímgar hlíðar.“ Í *Equus Troianus sive Trójubestur tygjaður Jonnu Louis-Jensen 21. október 1986*, 52–56. Reykjavík: s.n. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 481–485].

„Tala flutt á 25 ára afmælishátíð Mímis.“ *Mímir* 25(2): 35–40.

[Vísur um Ólaf Halldórsson og skólasystkini hans]. Í *Carmina jubilantium*, 38, 40, 51, 52, 53, 54. s.l., s. d. [Fjölrit].

[Ritd.] „Með hug og orði. Af blöðum Vilmundar Jónssonar landlæknis I–II ... Reykjavík 1985.“ *Saga* 24: 311–316.

1987

- „Af uppruna Flateyjarbókar.“ *Ný saga* 1: 84–86. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 427–431].
- „Á afmæli Flateyjarbókar.“ *Tímarit Háskóla Íslands* 2: 56–62. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 196–214].
- [Útg.] „Bréf Jóns Hreggviðssonar til Árna Magnússonar 31. júlí 1708. Hreggviðsþula.“ [3. útg.]. Í: Halldór Laxness. *Íslandsklukkan*. [Fylgiskjal] 4. útg., 444–448. Reykjavík: Vaka-Helgafell. [Aðfaraorð eftir Ó. H. á bls. 443–444. 1. útg. 1969. Endursk. útg. 1981. Endurpr. 1991 og 1998].
- [Útg.] *Færeyinga saga*. Stofnun Árna Magnússonar á Íslandi, Rit 30. Reykjavík: Stofnun Árna Magnússonar á Íslandi. cclxviii, 142 bls.
- „Hvað getum við lært af málfari á bókmenntum fyrri alda?“ Í *Móðurmálið. Fjórtán erindi um vanda íslenskrar tungu á vorum dögum*, 85–92. Vísindafélag Íslendinga. Societas scientiarum Islandica. Ráðstefnurit 1. Reykjavík: Vísindafélag Íslendinga. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 436–443].
- „Þegar þokunni léttir.“ Í *Grimsævintýri sögð Grími M. Helgasoni sextugum 2. september 1987*. Síðara hefti, 23–26. Reykjavík: s.n. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 486–489].
- [Ritstj.] *Móðurmálið: Fjórtán erindi um vanda íslenskrar tungu á vorum dögum*. Vísindafélag Íslendinga (Societas scientiarum Islandica). Ráðstefnurit I. Reykjavík. 113 bls. [Formálsorð eftir Ó. H. á bls. 7–11. Endurpr. á kafla úr formálsorðum í: *Grettisfærsla* 1990: 432–435].

1988

- „An ancient description of Greenland.“ *Mediaeval Scandinavia* 12: 233–247. [Ensk þýðing Joan Turville-Petre á „Gömul Grænlandslýsing.“ *Gripla* 5, 1982].
- „Tanker om tekstkritiske udgaver.“ Í *Tekstkritisk teori og praksis: Nordisk symposium i tekstkritikk. Godoyssund 19–22 maj 1987*. Ritstj. Bjarne Fidjestøl, Odd Einar Haugen og Magnus Rindal, 11–23. Oslo: Novus.
- [Ritstj.] *Grunnrannsóknir á Íslandi*. Vísindafélag Íslendinga. Ráðstefnurit 2. Reykjavík: Vísindafélag Íslendinga. 149. bls. [Formálsorð eftir Ó. H. á bls. 7–9].

1989

- „Af jarli einum skoskum.“ Í *Orðlokarr sendur Svavari Sigmundssyni fimmtugum 7. september 1989*, 39–42. Reykjavík: s.n. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 494–498].
- „Af rithöfundum og vinnukonum.“ Í *Véfréttir sagðar Vésteini Ólasoni fimmtugum 14. febrúar 1989*, 77–79. Reykjavík: s.n. [Endurpr. í: *Grettisfærsla* 1990: 490–493].
- „Orðaskipti um satt og logið í frásögnum sem hófust í fræðaför í Borgarfirði í júlí 1988 milli Ólafs Halldórssonar og Davíðs Erlingssonar. „Helvítis lygi er þetta.“ Í *Sögur af háaloftinu sagðar Helgu Kress 21. september 1989*, 51–55. Reykjavík: s.n.

- „Ólesin orð í handriti Jónasar Hallgrímssonar.“ *Morgunblaðið* 27. júlí 1989.
 „Skrifaðar bækur.“ Í *Íslensk þjóðmenning VI: Munnmenntir og bókmening*. Ritstj. Frosti F. Jóhannsson, 57–89. Reykjavík: Þjóðsaga.

1990

- „Ágrip af sögu Villingaholtskirkju.“ *Árnesingur* 1: 73–96. [Sjá einnig 1992 og 2009]
Grettisfærsla: Safn ritgerða eftir Ólaf Halldórsson, gefið út á sjötugsafmæli hans 18. apríl 1990. Stofnun Árna Magnússonar á Íslandi, Rit 38. Reykjavík: Stofnun Árna Magnússonar á Íslandi. 515 bls.
 „Horfið kúakyn.“ Í *Brunnur lifandi vatns. Afmælisrit til heiðurs Pétri Mikkel Jónassyni prófessor sjötugum 18. júní 1990*. Ritn. Guðmundur Eggertsson et al., 108–115. Reykjavík: Háskóli Íslands, Háskólaútgáfan.
 „Lidt om kilderne til den store saga om Olav Tryggvason.“ *Selskab for Nordisk filologi. Årsberetning 1987–1989*: 46–57.
 „Um Danakonunga sögur.“ *Gripla* 7: 73–102.
 [Þýð.] „Birgitta Linderöth Wallace. Norrænar fornminjar á L'anse aux Meadows.“ *Árbók Hins íslenska fornleifafélags* 1989: 133–151.

1991

- [Útg.] „Bréf Jóns Hreggviðssonar til Árna Magnússonar 31. júlí 1708. Hreggviðsbula.“ Í: Halldór Laxness. *Íslandsklukkan*. [Fylgiskjal]. 5. útg., 453–457. Reykjavík: Vaka-Helgafell. [Aðfaraorð eftir Ó. H. á bls. 451–452. 1. útg. 1969. Endursk. útg. 1981. Endurpr. 1987 og 1998].
 „Nema skyld nauðsyn banni.“ Í *Lygisögur sagðar Sverri Tómassyni fimmtugum, 5. apríl 1991*, 73–77. Reykjavík: s.n.
 „Skritinn skáldskapur.“ Í *Fjölmóðarvil til fagnaðar Einari Gunnari Péturssyni fimmtugum 25. júlí 1991*, 77–81. Reykjavík: Mettusjóður

1992

- „Af blendingum drauga og dýra.“ Í *Sólhvarfasumbl saman borið handa Þorleifi Haukssyni fimmtugum, 21. desember 1991*, 53–57. Reykjavík: Menningar- og minningarsjóður Mette Magnussen.
 „Brot úr sögu Villingaholtskirkju. – *Árnesingur* – Síðari hluti –.“ *Árnesingur*, 139–160. [Sjá einnig 1990 og 2009]
 „Formálsorð.“ Í: Björn Sigfússon. *Klofinstefja. Til ættlands, borgar og upplanda*, iii–v. Reykjavík: Háskólaútgáfan.
 „Sagan af könnunni góðu.“ Í *Dagamunur gerður Árna Björnssyni sextugum 16. janúar 1992*, 93–97. Reykjavík: Menningar- og minningarsjóður Mette Magnussen.
 „Samskipti Þormóðar Torfasonar og Árna Magnússonar.“ *Skáldskaparmál. Tímarit um íslenskar bókmennir fyrir alda* nr. 2: 7–19.
 „Tvö brot úr Heimskringluhandritum.“ Í *Eyvindarbók. Festskrift til Eyvind Fjeld Halvorsen 4. mai 1992*. Ritstj. Finn Hødnebo et al., 248–267. Oslo: s.n.

1993

- „Færeyinga saga á Íslandi.“ Í *Frændafundur. Fyrirlestrar frá íslensk-færeyskri ráðstefnu í Reykjavík 20. – 21. ágúst 1992*, 121–127. Reykjavík: Háskólaútgáfan.
- „Litumbrá og Draugahver.“ Í *Orðaforði heyjaður Guðrúnu Kvaran, 21. júlí 1993*, 89–91. Reykjavík: s.n.
- [Útg.] *The Saga of King Olaf Tryggvason. AM 62 fol.* Early Icelandic Manuscripts in Facsimile, Vol. 20. Copenhagen: Rosenkilde and Bagger, 27, [136] bls.
- „Tvær sannar sögur úr Þingeyjarþingi.“ Í *Þúsund og eitt orð sagt Sigurgeiri Steingrímsyni fimmtugum, 2. október 1993*, 60–62. Reykjavík: Menningar- og minningarsjóður Mette Magnussen.
- „Þýskan í Grænlandinga sögu.“ *Gripla 8*: 282–284.

1994

- [Útg.] „Grettisfærsla.“ Í *Grettis saga: með formála, viðbæti, skýringum og skráum*. Útg. Órnólfur Thorsson. (Viðbætur), 223–228. Sigildar sögur, 4. Reykjavík: Mál og menning.
- „Maríuarteinir frá Mjóabóli.“ Í *Strengleikar slegnir Robert Cook, 25. nóvember 1994*, 50–55. Reykjavík: Menningar- og minningarsjóður Mette Magnussen.
- [Útg.] *Mattheus saga postula*. Stofnun Árna Magnússonar á Íslandi, Rit 41. Reykjavík: Stofnun Árna Magnússonar á Íslandi. cxlvii, 86 bls.
- „Þingamannaþáttur.“ Í *Sagnaþing helgað Jónasi Kristjánssyni sjötugum 10. apríl 1994*. Ritn. Gísli Sigurðsson, Guðrún Kvaran og Sigurgeir Steingrímsson, 617–640. Reykjavík: Hið íslenska bókmenntafélag.

1995

- „Christian Westergård-Nielsen, prófessor dr. phil. 24.11.1910 – 26.8.1994.“ *Gripla 9*: 219–227.
- „Ofið í draumi.“ Í *Vöruvöð ofin Helga Þorlákssyni fimmtugum, 8. ágúst 1995*, 61–64. Reykjavík: Menningar- og minningarsjóður Mette Magnussen.

1996

- „Málið og menningin.“ Í *Um landnám á Íslandi: Fjórtaán erindi*. Ritstj. Guðrún Ása Grímsdóttir, 9–17. Vísindafélag Íslendinga. Ráðstefnurit 5. Reykjavík: Vísindafélag Íslendinga.

1997

- „Hálfsögð sagan.“ Í *Frejas psalter. En psalter i 40 afdelinger til brug for Jonna Louis-Jensen, 138–142*. København: Arnemagnæanske Institut.
- „Inngangsorð.“ Í *Eiríks saga rauða og Grænlandinga saga* [hljóðbók]. Reykjavík: Hljóðbókaklúbburinn.
- „Íslenska með útlendu kryddi.“ *Tímarit Máls og menningar 58* (2): 94–98.
- „Jón Helgason.“ *Andvari 122*: 11–39.
- „Latína er list mæt.“ Í *Bókahnútur brugðinn Ólöfu Benediktsdóttur fimmtugri, 4.*

febrúar 1997, 66–69. Reykjavík: Menningar- og minningarsjóður Mette Magnussen.

„Lítið svar við löngu bréfi.“ *Tímarit Máls og menningar* 58 (4): 107–111.

1998

„Árni Magnússon.“ Í *Medieval scholarship. Biographical studies on the formation of a discipline. Volume 2: Literature and Philology*. Ritstj. Helen Damico, 33–43. New York: Garland.

[Útg.] „Bréf Jóns Hreggviðssonar til Árna Magnússonar 31. júlí 1708. Hreggviðsþula.“ Í: Halldór Laxness. *Íslandsklukkan*. [Fylgiskjal]. Ný útg., 453–457. Reykjavík: Vaka-Helgafell. [Aðfaraorð eftir Ó. H. á bls. 451–452. 1. útg. 1969. Endursk. útg. 1981. Endurpr. 1987 og 1991].

„Horfniir góðbændur.“ Í *Guðrúnarhvöt kveðin Guðrúnu Ásu Grímsdóttur fimmtugri, 23. september 1998*, 72–75. Reykjavík: Menningar- og minningarsjóður Mette Magnussen.

1999

[Ritd.] „Már Jónsson. Árni Magnússon, ævisaga.“ *Saga* 37: 244–251.

2000

„Athugasemdir um bók Más Jónssonar um Árna Magnússon.“ *Gripla* 11: 326–328.

Danish kings and the Jomsvikings in the greatest saga of Óláfr Tryggvason. London: Viking Society for Northern Research. 105 bls.

„Landnámtextar í Ólafs sögu Tryggvasonar hinni mestu.“ *Gripla* 11: 7–36.

[Útg.] *Óláfs saga Tryggvasonar en mesta*. 3. b. Editiones Arnarnagæne. Series A, Vol. 3. København: C.A. Reitzel. cccl, [2], 156 bls. (1. b. 1958 og 2. b. 1961).

„Tvö gömul bullkvæði.“ Í *Ægisif reist Bergljótu Soffiu Kristjánsdóttur fimmtugri 28. september 2000*, 70–71. Reykjavík: Menningar- og minningarsjóður Mette Magnussen.

„Þjóðhildur Jörundardóttir.“ *Gripla* 11: 321–325.

2001

„Sagan handan sögunnar.“ *Gripla* 12: 67–88.

[Útg.] *Text by Snorri Sturluson in Óláfs saga Tryggvasonar en mesta*. The introduction transl. by Keneva Kunz. London: Viking Society for Northern Research. lxii, 162 bls.

„The Vinland Sagas.“ Í *Approaches to Vinland. A conference on the written and archaeological sources for the Norse settlements in the North-Atlantic region and exploration of America. The Nordic House, Reykjavík 9–11 August 1999. Proceedings*. Ritstj. Andrew Wawn og Þórunn Sigurðardóttir, 39–51. Sigurður Nordal Institute Studies, 4. Reykjavík: Sigurður Nordal Institute.

2002

[Útg.] „Ágrip um ætt og æfi Jóns bónda Íslendinga eftir séra Björn Halldórsson í Sauðlauksdal.“ Ólafur Halldórsson bjó til pr. *Ársrit Sögufélags Ísfríðinga* 42: 20–51.

„Misskilin vísa.“ *Lesbók Morgunblaðsins* 30. nóv. 2002: 11.

2003

„Glaður setur í góðri von.“ *Gripla* 14: 323–324.

[Útg. ásamt Sigurgeiri Steingrímssyni og Peter Foote]. *Biskupa sögur I*. Íslenzk fornrit 15. Ritstj. Jónas Kristjánsson. Reykjavík: Hið íslenzka fornritafélag, 2 b.

„Kristni þættir.“ Í *Biskupa sögur I. Fyrri hluti – fræði*, clxi–ccxiii. Íslenzk fornrit 15. Reykjavík: Hið íslenzka fornritafélag.

[Þýð.] Peter Foote. „Jóns saga helga.“ Í *Biskupa sögur I. Fyrri hluti – fræði*, ccxiii–cccxxi. Íslenzk fornrit 15. Reykjavík, Hið íslenzka fornritafélag.

[Útg.] „Kristni þættir“: [Þorvalds þátrr víðförla I, Þorvalds þátrr víðförla II, Stefnis þátrr Þorgilssonar, Af Þangbrandi, Af Þiðranda ok dísunum, Kristniboð Þangbrands, Þrír þættir (Svaða þátrr, Arnórs þátrr kerlingarnefs, Þórhalls þátrr knapps), Kristnitakan]. Í *Biskupa sögur I. Síðari hluti – sögutextar*, 49–172. Íslenzk fornrit 15. Reykjavík: Hið íslenzka fornritafélag.

[Útg.] „Úr Ólafs sögu Tryggvasonar eftir Odd munk Snorrason.“ Viðauki II. Í *Biskupa sögur I. Síðari hluti – sögutextar*, 360–365. Íslenzk fornrit 15. Reykjavík: Hið íslenzka fornritafélag.

„Sögnin moga í rúnaristu frá Björgvin.“ *Gripla* 14: 239–242. [Sjá einnig grein í *Briari á sextugsafmæli Halldórs Halldórssonar ... 1971*].

„Ýseturs elds hati. Vísa í Frissbók.“ *Gripla* 14: 161–174.

2004

„Af Hákonni Hlaðajarli Sigurðssyni.“ *Gripla* 15: 175–185.

„Um landskjálftann 14., 15. og 16. ágúst 1784.“ *Goðasteinn* 40: 25–36.

„Vitnisburðir frá 1604–1605 um rekamörk á Stokkseyri.“ *Árnesingur* 6: 173–201.

[Þýð.] Christian Matras. „Mjaltakonur.“ *Són. Tímarit um óðfræði* 2: 30.

[Þýð.] Christian Matras. „Í þúsund ár og lengur.“ *Són. Tímarit um óðfræði* 2: 90.

[Þýð.] Christian Matras. „Fjögur ljóð.“ *Són. Tímarit um óðfræði* 2: 113–114.

2005

„Heyrist oss gráta [ljóð].“ *Lesbók Morgunblaðsins* 22. janúar: 14.

„Várlogi.“ Í *Glerharðar hugvekjur þénandi til þess að örva og upptendra Þórunni Sigurðardóttur fimmtuga 14. janúar 2004*, 52–54. Reykjavík: Menningar- og minningarsjóður Mette Magnussen.

2006

- „Danakonungatal in Copenhagen, Royal Library Barth. D III. fol. An edition.“
 Í *Beatus vir. Studies in Early English and Norse manuscripts in memory of Phillip Pulsiano*. Ritstj. A.N. Doane og Kirsten Wolf, 107–174. *Medieval & Renaissance texts & Studies*, 319. Tempe: ACMRS.
- [Útg.] *Færeyinga saga. Ólafs saga Tryggvasonar eptir Odd munk Snorrason*. Íslensk fornrit 25. Reykjavík: Hið íslenska fornritafélag. cxcvi, (10), 402 bls.
- [Útg.] *Færeyinga saga = Føroyingasøga*. Reykjavík: Hið íslenska fornritafélag. lxxxvi, (6), 130 bls.

2007

- „AM 240 fol XV, tvinn úr handriti með ævintýrum.“ *Gripla* 18: 23–46.

2008

- „Prestsdóttirin frá Gaulverjabæ.“ Í *Rósaleppar þæfðir Rósu Þorsteinsdóttur fimmtugri 12. ágúst 2008*, 80–82. Reykjavík: Menningar- og minningarsjóður Mette Magnussen.

2009

- „Af Stefáni frá Hvítadal og kvæði hans Erlu.“ *Són. Tímarit um óðfræði* 7: 61–62.
- [Útg.] Guðjón Ólafsson. *Vökulok*. Ólafur Halldórsson og Gunnar Marel Hinriks-son bjuggu til prentunar. Ritröð Sögufélags Árnesinga 1. Selfossi: Sögufélag Árnesinga. xxii, 168 bls.
- „Gullkorn.“ Í *38 vöplur bakaðar og bornar fram Guðrúnu Ingólfsdóttur fimmtugri, 1. maí 2009*, 74–76. Reykjavík: Menningar- og minningarsjóður Mette Magnussen.
- „Konungsbók og Sigurður Nordal.“ Í *Heilagar arkir færðar Jóhönnu Ólafsdóttur sextugri, 13. janúar 2009*, 30–31. Reykjavík: Menningar- og minningarsjóður Mette Magnussen.
- „Málfríður frá Munaðarnesi og Heine.“ *Són. Tímarit um óðfræði* 7: 63–64.
- „Skerðar leifar aldanna.“ Í *30 gíslar teknir fyrir hönd Gísla Sigurðssonar fimmtugs 27. september 2009*, 65–66. Reykjavík: Menningar- og minningarsjóður Mette Magnussen.
- „Viðauki við ágríp af sögu Villingaholtskirkju.“ *Árnesingur* 10: 65–68. [Sjá einnig 1990 og 1992].
- „Vitnisburður um landamerki Hæringsstaða í Flóa.“ *Árnesingur* 10: 157–158.

2010

- „Landnám Þórólfs Mostrarskeggs og Auðar djúpúðgu.“ *Gripla* 21: 389–395.
- „Tvö ellikvæði.“ *Margarítur hristar Margréti Eggertsdóttur fimmtugri, 25. nóvember 2010*, 68–69. Reykjavík: Menningar- og minningarsjóður Mette Magnussen.

2011

„Fögur er sól við fjallabrún [...]“ *Bragi óðfræðivefur*. www.bragi.info [Vísu ort til Þórbergs Þórðarsonar árið 1969].

„Þó að ástin æskurjóð [...]“ *Bragi óðfræðivefur*. www.bragi.info [Vísu skráð eftir höfundinum 31. jan. 2011].

2013

„Dagsins kyrri, djúpi friður ... [Við Botnsvatn]“ *Ólafur Halldórsson*. [Sálmaskrá við útför 12. 4. 2013].

„Þú sem gengur að minni gröf ...“. *Ólafur Halldórsson*. [Sálmaskrá við útför 12. 4. 2013. Birtist einnig í minningargrein e. Helgu Sigurbjörnsdóttur í Morgunblaðinu 12. apríl 2013].

Dónárvalsinn [Fjölrit. Smásögur og ljóð eftir Ó.H.].